

FLN. Documents

ÉDITÉ PAR LA FÉDÉRATION DE FRANCE

ou

FRONT DE LIBÉRATION NATIONALE

דבר המחתרת
על השאלה היהודית נכלל בין השאר בחוברת זו, אשר נמסרה לעורך העולם הזה עליידי נציגי הפל"ן, בעת הפגישה הראשונה אתם. שנתקיימה בחודש שעבר באחד מבתי הקפה במילאנו, איטליה.

הארכיבישוף, שעוד בעבר לאירחוק הוזהר עם הדיכוי הקולוניאלי. כיוון שהפל"ן מתייחס ליהודי אלגיריה כאל בני מולדתו, הוא מקצה שלמנהיגים הנוכחיים של הקהילה היהודית תהיה התבונה לתרום את תרומתם להקמת אלגיריה חופשית באמת, החדורה רוח של אחתה. הפל"ן משוכנע כי הגורמים האחראים יבינו כי חובתם, והאינטרסים של הקהילה היהודית כולה, מכתבים עומדה ששוב לא תהיה ניטראלית, ושתמצא את ביטוייה בניגוי ללאפשרה של המשטר הקולוניאלי הצרפתי הגוסס, ובבחירת הלאומיות האלגירית לעצמם.

„בחירה בלב כל חייל“

מעניינות ההשגות ההיסטוריות שפורסמו בבטאון המחתרת של הפל"ן, רסיסטאנס אלגיריאן (המרי האלגירי), בסוף 1956. מאחר שהפכו חלק מצידום הרוחני של כל לוחמי השיחרור, יש ערך רב לטיפוח הרוח הפרוי יהודית בפירסום זה ואחרים: היהודים מצויים באפריקה הצפונית מזה מאות בשנים. מקורם לוטה כערפילי הדורות. אגדה אחת מספרת כי שבטים ברבריים מסוימים באו מארץ ישראל. אגדה אחרת מספרת על כהנה, המלכה היהודית של העיר אורס בימי קדם. כבר במאה השמינית לפני הספירה היו היהודים מצויים פה.

מאוחר יותר הגיעו הגולים היהודים, שנטשו את ארץ ישראל אחרי חורבן הבית השני. אחר כך — יהודי ספרד, אחרי גירוש 1492. אחרים — האיטלקים. הם נמצאו בערים הגדולות ובכפרים קטנים, בעריהבירה ובלב אלצ'הרה. יש להם זכות על אפריקה הצפונית, כי אדמתם היא.

שלא כקהילות היהודיות באירופה, ששמרו זמן רב על תרבות ועל שפה משלהם, קיבלו יהודי אלגיריה, על עצמם חיש מהר את התרבות הערבית, הפכו את הערבית לשפת אמם. בדרום אלגיריה, זו גם היום השפה היחידה בפי היהודים.

האמיר עבד אלקאדר (מנהיג מלחמת ההתנגדות האלגירית הממושכת נגד הכיבוש הצרפתי) העניק ליהודים תפקידים דיפלומטיים בעלי חשיבות מכרעת לגבי המדינה האלגירית. שנה חנויים היוניים לשלום אלגיריה — חוזה דמישל משנת 1834, וחווה סאפנה משנת 1837, שניה הצלחות חשובות ביותר — הושגו בראש ובראשונה על ידי דיפלומטים יהודיים מאראן. הראשון עליידי בוסנאח ומרדכי עמאר, השני עליידי יהודה בן דראנה. החדרת הקולוניאליזם לאלגיריה נטלה מן היהודים את אישיותם ואת לאומיותם. המאמץ להכניס חיץ ביניהם לבין בנימולדתם הוכתר בהצלחה. פקודת כרמיה, מן ה-24 באוקטובר 1870, העניקה ליהודים את האזרחות הצרפתית המלאה, בעוד שהערבים נשארו רק „גנתיים“ צרפתיים, הכפופים לחוקת ילדים מיוחדת.

הודות ליכולת ההסתגלות שלהם, התפתחו היהודים במהרה, עד שהגיעו למקום גבוה בסולם חברתי. הם השתכרו מן הדמוקרטיה הלאומית עין של הקולוניאליזם, ויהודים רבים הפכו למערביים מאד, עם כל הכלול בזה, כולל ההינתקות מן המסורת היהודית והתכחשות לעברם האלגירי.

היו יהודים אלגיריים שראו את עצמם כ„צרפתים עליונים“, בדומה לזרים המתגוררים באלגיריה, המדייקים שבעתים על סגולותיהם „הצרפתיות“, מפני שאינן מקוריות... עקרון היסוד של הקולוניאליזם הוא הגזענות. הקולוניאליזם הצליח להחזיק אצלנו מעמד זמן כה רב הודות לעקרון הפלפלי והעליונות הגזעית (אירופים לבני מקומיים, יהודים לבני ערבים, וכו'). זהו יסוד הניצול החברתי והמשטר הקולוניאליסטי.

כובשינו לא נמנעו מלבטא, בתקופות שונות של כיבוש ארצנו, את האנטישמיות המסורתית שלהם. בנוד שהערבים כונו באלגיר של 1830 כ„גסירוח“, נאמר כי „היהודים בעלי העור החיוור היו כה מזוהמים, כה מטואלים במלבושם, עד שמראם מעורר בחילה בלב כל חייל.“ להלן סוקר התואר את ההסתה האנטישמית השיטתית שהתנהלה באלגיריה הצרפתית על ידי גופים אנטישמיים בסוף המאה שעברה ובראשית מאה זו, ואת אורת'ופונרום של תקופתו. תוך כדי כך הוא מציין כי שמות מנהלי ההסתה של אז ובטאניהם בולטיס כיום שוב — במחנה המסיתים נגד חרות אלגיריה.

בהצעה שנמסרה לעתון התוניסי לאקטיון באפריל 1956, הצהיר דובר הפל"ן: „יותר ויותר אלגיריים ממוצא יהודי מבינים את האחחה האמיתית הפועמת בלב הפל"ן לגביהם. רבים מהם בחרו כבר עתה, בגאחה רבה, בלאומיות האלגירית.“
(הכתבה הבאה בספירה: „היהודים נענים לפל"ן“)

למאבק במדכאים, הרגיעה גם את המודאגים ביותר שבין יהודים אלה. הם ראו אותה כביטוי של זעם אצילי — זעמם של החלשים נגד הערצנים. אינטלקטואלים, סטודנטים וסוחרים יהודים נקטו ביוזמה הדרושה כדי לעורר את דעת הקהל ולבטא את הסתייגותם מן הקולוניזם הגדולים והגורמים האנטי יהודיים. הם לא שכחו את הזכר הבויו של משטר וישי, שחוקק במשך ארבע שנים 185 חוקים וצווים שנטלו את זכויות היהודים, גירשו ממישרות המינהל והמיכללות, שדדו את נכסיהם ואת עסקיהם המסחריים. גנבו את תכשיטיהם. הם זכרו כי בצרפת עצמה הוטל על היהודים קנס קיבוצי של מיליארד פראנקים, שעקבו אחריהם, עצרום, החזיקום במכנה הריכוז דראנסי ושלחום בקרונות חתומים לכבשנים ולמשפחות של פולין.

„הסיכסוך הערבי-ישראלי לא השמיץ“

למחרת שיחרורה של צרפת, הוחזרו חיש מהר הזכויות והרכוש של יהודי צרפת, בתמיכתם הפעילה של חברי הפרלמנט המוסלמיים, למרות הרוח העוינת של הפקידות שנשארה מימי וישי. האם הקהילה היהודית תהיה כה תמימה שתחשוב כי נצחון הקולוניאליזם ליסטים הקיצוניים — אותם חוגים שרדפו אותם עוד אתמול — לא יחזיר על ראשם את אותו האסון?

האלגיריים ממוצא יהודי טרם התגברו על הבעיה המצפונית, עדיין לא בחרו את הצד שאליזו יכחשו את צעדיהם. נקחה כי יצטרפו, במספרים גדלים והולכים, לדרכם של אותם אשר נענו לקריאת המולדת הנודיבה, שקשרו את גורלם עם המהפכה וקבעו כבר עכשיו כי לאומיותם היא אלגירית.

הרב הראשי של אלגיריה שותק עדיין, בניגוד לעמדתו האמיצה של הארכיבישוף הנוצרי, שהתייצב גלויות נגד אי הצדק הקולוניאלי. למרות זאת נמנע הרוב המכריע של בני העם האלגירי מלראות בקהילה היהודית גורם שהצטרף לאויב.

הפל"ן החניק באיבן את הפרובוקציות הרבות שהוכנו על ידי סוכני הממשלה הצרפתית. באלגיריה לא נתקיים כל פוגרום, אף כי נעשו יחידים — שוטרים ואנטיסטרוריסטים האחראים לפשעים נגד הציבור החף מפשע. החרם שתוכנן נגד הסוחרים היהודיים, שהיה צריך לפרוץ אחרי החרם נגד המוזאביטים (נוצרים שקיבלו את התרבות הערבית) חוסל בטרם פרץ.

לכן לא היו לסיכסוך הישראלי-ערבי תוצאות חמורות באלגיריה, תוצאות שיכלו לשמח את לבם של אויבי העם האלגירי.

אין צורך לחפש בעברו של עמנו הוכחות לרוח הסובלנות הדתית, לשיחוף הפעולה במשרות הלאומיות הרמות ביותר, לשותפות הכנה. המהפכה האלגירית הוכיחה במעשיה שהיא זכאית לאמון המיעוט היהודי, וכי היא ערבה לאושרו המלא באלגיריה העצמאית. המשטר הקולוניאלי ניצל את היהודים כבלם, כדי לעצור את עוצמת המהלומות האנטי אימפריאליסטיות. העילמו של מיסטר זה לא יוריד את רמת המחיה של היהודים. אך אבסורד הוא לטעון כי „אלגיריה היא לא כלום ללא צרפת“. השפע הכלכלי של העמים המשוחררים בולט לכל. ההכנסה הלאומית תעלה עם השיחרור, והיא תבטיח חיי רוחה לכל בני אלגיריה.

„בני מולדתנו היקרים...“

באחד באוקטובר, 1956, כמה ימים לפני מיבצע סיני, פנה הפל"ן פניה רשמית אל הרב הראשי של אלגיריה וראשי הקהילה. המכתב נשא את חתימת „חזית השיחרור הלאומית — אייטם באלגיריה“:

כבוד הרב הראשי, בני מולדתנו היקרים,

חזית השיחרור הלאומית (פל"ן), המנהלת מזה שנתיים את המהפכה האנטיקולוניאליזם למען שיחרורה הלאומי של אלגיריה, סבורה כי הגיעה השעה בה חייב כל יהודי אלגירי, על סמך נסיונו האישי, לנקוט בעמדה ברורה במאבק ההיסטורי הגדול.

עובדה ידועה היא כיום כי מלחמת הצרפתים נגד העם האלגירי, שנועדה לכבוש מחדש את הארץ, נחלה כשלון צבאי ומדיני כאחד. אפילו הגנרלים הצרפתיים, ובראשם המארש

של זיואן, שוב אינם מסתירים את חוסר יכולתם להשתלט על המהפכה האלגירית. הממשלה הצרפתית עדיין רוצה להשליט את רצונה על העם האלגירי, והיא מוסיפה לעסוק בתמונות גסים וחסרי שחר, מתוך מגמה לכורד, ולו גם זמנית, את הפל"ן, ר לפגוע באהדות הלאומית האנטיקולוניאליזם

— ששוב לא תיהרס לעולמים. גם לכם, בני מולדתנו היקרים, ידוע כי הפל"ן ניוון מאמונה פטריוטית מרחיקת ראות. לא מכבר הצליח הפל"ן לסכל את מדיניות הפרדום שול השטנית, שהגיעה לידי הכרות החרם נגד בני מולדתנו המי זאבישים, חרם שנועד להקיף גם את הסו

חרים היהודיים. החנונו באיבו נסיון זה שתוכנן, כמו בעבר, עליידי ראשי המינהל הצרפתי, שי בוצע עליידי כנופייה זעירה של הרפתקנים ורמאים, שעמדו בשרות המשטרה.

הפל"ן, שהוא הנציג האמיתי היחיד של העם האלגירי, סבור כיום שחובתו היא לפנות אל הקהילה היהודית במישרין, כדי לבקש ממנה לאשר חגיגות כי היא שיכת לאומה האלגירית.

בחירה ברורה זו תפזר את אי ההכנות, ותעקור את נגע השיטנה, שנורע עליידי הקולוניאליזם הצרפתי. היא אף תורום לרוח האחחה האלגירית, שנשברה עם הרי פעת הקולוניאליזם הצרפתי.

... מבלי לחפש בהיסטוריה הרחוקה, נר אה לנו כי יש טעם להיזכר בתקופה בה נחשבו היהודים בצרפת לפחותי ערך מבה מות, ואף לא זכו לקבור את מתיהם — והמתים נקברו במחתרת, אישם, לרגל ה

איסור החמור שהוטל על היהודים להחזיק בבתיקבורת משלהם. באותה תקופה משה היתה אלגיריה מיקלט וארץ חופש לכל ה יהודים שנמלטו מפני האינקוויזיציה ומה רדיפות השטלות הללו. יהודי אלגיריה היו גאים לספק למולדתם האלגירית פייטנים, קונסולים ושרי ממשלה.

העם האלגירי, שהצטרף על שתיקתכם, קיבל בברכה את נקישת העמדה האנטיקולו ניאלית של הכמורה הקאתולית, ובייחוד זו שבאזורים הקרביים, ואף את עמדתו של

פאייטס צרפתי באלגיר, מ' אנשי פוד'אד, בהפגנה נגד דה גול, בה השמטו קריאות „מוות ליהודים“

היריב